

creștine. Însăși Dumnezeu a orânduit ca acesta lumină și acest progres să se răspândească în toate limbile, ca adevărul și cultura să fie propovăduite fiicărui popor în limba lui, căci numai așa pot fi înțelese, numai așa poate să-și ajungă omenirea ținta sa.

Incercările dușmanilor limbei și ai naționalității române de a ne impune cu sila o limbă străină, când avem limba noastră dulce și frumoasă pentru a ne pute cultiva prin ea, sunt dăr nu numai în potriiva firei omenești, ci și în potriiva orânduelei dumnezeiești.

De aceea lupta noastră pentru apărarea limbei românești este cea mai dreptă și sfântă, ce-o poate purta un popor setos de cultură și de progres. Ea nu va rămâne fără succesul dorit decât o vom purta-o cu bărbăția, care a fost fala strămoșilor noștri.

De s'ar pogori spiritul sfânt asupra fiilor națiunii noastre și de i-ar însufleși și îmbărbăta în aceste grele momente la o comună și frățescă conlucrare pentru apărarea limbei și a culturai noastre, și pentru recăstigare drep-turilor noastre naționale!

Revista politică.

Dinăuntru. Cu toate presiunile făcute de d-lă canonic Luran asupra preoțimeii, ca să nu ție adunări în *afacerea gimnasiului din Beiuș și a școlilor dela Niră*, brava preoțime diecesei oradane merge înainte cu curagiul celui ce apără o cauză dreptă și sfântă. În 8 (20) Mai clerul archidiaconatului părților Sătmărene, îngremiate diecesei oradane, a ținut conferința generală în Sătmăr, în care s'a desbătut asupra cesiunei gimnasului din Beiuș și a școlilor dela Niră, asupra ordinațiunei ministrului în cesiunea botezurilor și asupra cesiunei asilurilor de copii. Conferința a fost presidată de d-lă *Ciriac Barbălu*, vicar foraneu și archidiacon, avându ca notar pe d-nii parochi *Ludovic Marcuș* și *Augustin Egri*, și fiind de față d-nii protopopi *Samuil Szabo*, *Georgiu Ardeleanu*, *Gavril Lazar*, *Ioan Darabant* canonic O., d-nii parochi *G. Șuta*, *Vasilie Leșianu* prof. em., *Ioan Erdelyi*, *Georgiu Kerezsi*, *Ignatius Szilagyi*, *Mihail Darabant*, *Andrei Popă*. D-lă protopop *Gavril Lazar* a prezentat un proiect de memorandum, care a fost primit de conferință. În acest memorandum, adresat guvernului diecesan, se cere să se convoce cât mai curând sinodul. În cas când guvernul diecesan n'ar țină seamă de vocea

clerului și a poporului, atunci să se facă apelul la metropoliă, eventual la patriarcul Romei și pe această cale la *Maiestatea Sa*, monarchul. Eță motivele aduse în memorandum: Limba noastră națională română a inspirat-o Dumnezeu în sufletele a peste zece milioane de Români așezați de 2000 de ani în Orientul Europei și în economia sa divină Dumnezeu nu suferă amestec omenești; limba noastră națională română stă pe același nivel cultural cu celelalte limbi europene; limba noastră națională română își are dreptul său de existență garantat chiar și prin legile fundamentale ale statului, sancționate de *Maiestatea Sa*, decretată fiind de limbă națională rituală în biserica noastră, de limbă de propunere în școlile noastre, de limbă oficiasă în afacerile noastre bisericesc-scolare, de limbă consultativă și protocolară în afacerile justițiar ale statului limba noastră națională română trebuie să o vorbescă perfect preoții și învățătorii ca cultivatori ai poporului, ampoiții comitatului ca guvernatori nemijlociți ai poporului, judecătorii civili ca să înțelégă deplin cauzele cetățenilor angajați în procese. Și cu toate astea, când atăta trebuință e de a fi bine cunoscută limba română, chiar de deregătorii unguresci, regimul nu numai că nu ridică școle cu limba de propunere română, cum îi impune și legea, dăr ne scoțe limba chiar și din școlile noastre, atăt din gimnasiul din Beiuș, cât și din școlile poporale din Niradon, Niraciad și Sângeorgiu-Abran. Astfel regimul ne amenință existența noastră națională cu totală estirpare din biserica, din școlă, din stat, ba chiar și din familie prin legea asilurilor de copii. Decă a măsurat și făgăduința I. P. S. Sale Părintelui Episcop, făcute când s'a urcat pe scaunul episcopesc, că adevă în toate cauzele momentose și lucruri de însemnătate se va folosi de sfatul clerului și poporului, și cesiunea gimnasiului din Beiuș și a școlilor noastre dela Niră fiind de cea mai mare însemnătate, clerul și poporul cer să se convoce sinodul. Ce privesce ordinațiunea ministrului în cauza botezurilor, conferința o respinge, deore-ce nu s'a trimis prin competența autoritate supremă bisericească română, ci pe cale administrativă; ăr în privința asilurilor de copii, ordinariatul e îndrumat a înrui din răspuțeri, ca aceste institute să nu fie unelte de maghiarisare, ci în adevăr institute umanitare, cu caracter confesional cu temei religios-moral. — În urma acestei salutare și energice miscări a clerului din diecesa oradană, ce face protopopiatul oradan? În loc de a fi fost cel dintău, fiind la

centru, care să ridice vocea în contra uneltirilor dușmanilor biserice și școlii românești, dărme somnul morții, pentru că, precum ne scrie un vrednic preot, sunt omen slab de ănger și șovăitor și în cler, ca și între civili, de dragul osului de roș ori de „farmecul“ vreunui ciardaș.

Vă întreb, — dize bravul preot adresându-se către cei din protopopiatul oradan — ce vi-e mai scump decât religiuina și limba? Ambe acestea sunt atacate. Și D-Vostre nu vă pasă? Tôtă diecesa s'a mișcat, ăr noi să fim cei mai slabi și mai răi ca toți? Ori dără în noi nu curge sânge românesc, noi n'amă suptă așa lapte ca frații noștri? O, aduceți-Vă aminte de acestea și de aceea, ce vom fi fără biserica și școlă, și Vă rog nu lăsați să fim urgiști de întregă națiunea, de întreg clerul. Ori dără nu cutezați? De cine Vă temeți? Nimeni nu ne poate lipsi de beneficiu, preotul în această privință e independent. Vă rog însă, D-le protopop, arătați, că vi-e la inimă cauza gimnasiului, cauza națiunei, și nu lăsați ca numele D-Vostre să fie esprimat de noi cu indignațiune și nemulțămire. Puneți termină când și unde să convenim. Despre domni confrați cred tare, că nu se vor retrage dela o cauză așa măreță.

Înainte cu Dumnezeu, bravă preoțime! Numai astfel își implinesc sfânta ta chemare față cu biserica, cu școlă și cu poporul tău.

O mișcare românească vrednică de totă lauda a pornit în părțile noastre ardelen *sinodul parochial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov în cesiunea asilurilor de copii*. Recunoscând bravii parochieni periculul cel mare, ce amenință biserica și școlă, religia și naționalitatea viitorilor credincioși ai bisericei române, prin nenorocita lege ungurescă a asilurilor de copii, au trimis I. P. S. S. Sale Părintelui Archiepiscop și Metropolită Miron Romanul o adresă, în care lă rog să intervină împreună cu P. S. Lă Părinții Episcopii sufragani, ca și la 1879 și la 1883, pentru apărarea școlilor poporale și medii, în care s'a introdus cu puterea limba ungurescă ca studiu obligat — pentru-ca proiectul asilurilor de copii să nu devină lege în forma, în care s'a prezentat camerei din Pesta de ministrul unguresc de culte și instrucți. În adresă se arată I. P. S. Sale îngrijirile, de care sunt cuprinse inimile credincioșilor săi din cauza proiectului de lege amintit, pentru-că el prin dispozițiunile sale, sub preteste umanitare nu urmăresce altceva, decât continuarea operei începute de un șir de ani încoce de a înstrăina tinerimea noastră de na-

ționalitatea noastră și prin urmare și de biserica noastră; ținta proiectului e, a răpi dela sinul familiei pe fragedele odrasle, pentru ca să nu fiă crescute în spirit românesc, în credințe și aspirațiuni românesce, ci să li-se infiltreze în inimă veninul înstrăinării de nemul lor ca mai târziu să potă deveni ori-și-ce, numai Români și susțitori ai bisericei noastre române nu. Dăr acest proiect, care prescrie, ca în asilurile instituite pe lângă preparandiile confesionale ne-maghiare limba de conversați să fie cel puțin jumătate din dize un-gurescă, calcă și dreptul confesiunilor de liberă dispozițiune în cele interne, calcă autonomia bisericei române.

Precum suntem informați, românesca mișcare pornită de vrednicii parochieni ai bisericei Sf. Nicolae nu va rămâne izolată, ci ea se va întinde în întregul protopopiat I și II al Brașovului, și avem firma convingere, că ea va fi îmbrățișată de toate protopopiatele și parochiile nu numai din archidieceasa și diecesele române gr. or. din Ardel, Bănat și Țera-ungurescă, ci și de protopopiatele și parochiile din metropolia și diecesele române gr. cat. Lăcrându astfel cu toți împreună întreg poporul român, dela opină și până la vladică, pentru apărarea biserice și școlii și naționalității sale, isbânda lui e sigură, căci și Dumnezeu e cu cel ce apără o cauză dreptă și sfântă.

Desbaterile asupra proiectului înfișat de kossuthist camerei deputaților din Pesta pentru *revisuirea legii incolatului* s'au sfârșit cu respingerea proiectului, în contra căruia a vorbit și conducătorul opoziției moderate. Astfel revoluționarul Kossuth a rămas al ni-măru. Ceea ce am dize și dealtădată s'a implinit: „Domni“ din Pesta știu de frică decât sunt strinși în chingă. De altmintelea s'ar gârbovului dela Turin îi potă aștepta pe toți renegați: lăpădați de nemul lor și isgoniți de aceia, cărora le servesce ca uneltă în contra nemul lor. Cu ocaziunea acestor desbateri, în cursul cărora principiele kossuthiste au fost declarate ca principii de detronare a dinastiei, ministrul de justiție Szilagyi a găsit cu cale să asemene pe kossuthiști, car țintesc la ruperea legăturilor statului ungar cu Austria, cu „irredentiști“. car consideră uniunea Ardealului cu Ungaria ca „nelegală“. Acestă nerumegată asemănare din partea unui legist de calibrul lui Szilagyi, e radicală. Ce vréu Români din Ardel, pe car ministrul unguresc îi numesce „irredentiști? Voescă ore ruperea legăturilor Ardealului cu monarchia și detronarea dinastiei, pentru apărarea și

noi, ne arată unde să mergem, adevă la cerdacu din dosul curții, spre pomăt și grădină, unde, mergându noi într'acolo, vedurăm mai mulți boeri și cocóne că ședeau boerii pe lângă o masă, la vin și la ciubuce, ăr cocónele de-o parte la sfăt. Cum ne dări boerul nostru, strigă: „ai venit, Trifule!“ — că Trifu îl chema pe tatăl meu — „ia dize una, dăr scii de cele din calcăiul inimei, de care scii tu, că-mi placă mie, și așa, ca să placă și la boeri și la cocóne.“ — Noi ne toc-mirăm strunele și tatăl meu cântă una, cântă două, una, o chindă, și una de ale codrului, și eu îi țineam hangul. Pare-că plăcu boerilor dicala noastră, că ne aruncă la iermelici; dără voe bună nu vedeam nici în fața boerilor, nici în fața cocónelor, ba unul din boeri, și încă ténăr, se plimba prin cerdac cu capul plecat: mai sta, ne asculta și ărși se plimba, se vedea că-i tare supărat. Stăpănul nostru, potă că voindu să aducă pe toți mosafirii săi mai în voe bună, ori numai pe acel ténăr, ce era mai supărat și nu grăia nici un cuvânt, dize către mine:

„Măi Stănică, én trage tu Hora aceea, scii tu, aceea ce plăcu așa de tare

boerului Cănanu când a fost la mine. Moșu Trifu, ține-i băiatului hangul! Băete, da să mi-o dize, măi!“ sfârși boerul cu glas tare.

„Cântai acea horă și încă hătă binișor, care, nici fărșindu-o bine, mă și sburăr iermelici și sorocoveți din cerdacu cu „bravale“ de mi-se părea că din tôte gurile, și ale boerilor și cocónelor. — Atuncia stăpănul nostru, par-că vesele, că a plăcut dicala noastră mosafirilor săi, băt în palme, un fecior veni, îi porunci să umple paharele. Boerii ciocniră și închinară; cel ténăr și supărat însă veni pe scări la mine, mă luă scripca din mână și se uită la ea, fără a dize ceva, se uită apoi la mine, mă neteți pe cap și pe obrați și apoi își dize cu glas môle, ca jalnic: „Nu scii tu cântecul „Sermanei turturea!“ — „Sciu, cocóne!“ — „Ia, dize-mi-lă din scripca și din gură!“...

Aveam glas bun, după cum dizeau omenii, apoi, și cum dize eu, mă umbla bine și arcușul....

Cântai cântecul turturice și din gură și din scripca ținându-mă tatăl meu hangul, dăr așa de cu tacăm, așa de lin și de potriiv, că-lă auțai par-

că numai colea spre dori de dize — prin somn. —

Boerii și cocónele, cum luau eu sēma, își ținură ochii spre mine, cum eu, cu obraț-mi cam plecat spre vioră, cântam, ce să dize, cântam din tötă inima. Aici suspină moșneagul și dize apoi rar și aședat:

„Ah, tinerețelor, tinerețelor, unde sunteți! Raiul v'a făcut, raiul v'a luat! — Așa... ără colo în cântec, la „Of, sēmana turturea, cum și-au perdut soția!“ boerul cel ténăr și supărat, — ce stătă tötă vremea, câtă cântai eu, rădemat de stălpul portitei cerdacului cu capul plecat și cu ochii cătând în pământ, — își ridică capul, înfipse ochii în mine; mă uită, ochii îi erau plini de lacrimi și când poftoriu „of, of — of sēmana turturea“ și poftoriu aceste cuvinte, pare-mi-se, că, nu cu inima în sēt, ci în gură și în arcuș, acel boer ténăr cu lacrimi în ochi, se repeți în casă și de acolo veni cu o scripca în mână și pe când boerii ceilalți și cocónele mă lăudară după sfârșitul cântecului și mă aruncă bacșuri, el, boerul cel ténăr, veni la mine și ștergându-și ochii cu batieta, își dize: „Ține, copile, ține-

dăruesc: să totă cânti pe ea cântecul turturelei, cum l'ai cântat acum“ și dându-mi scripca, sloboți ochii și fața în jos, își puse mâna pe ochi și dize cu o jale, ce mă curmă și pe mine la inimă: „O, căci turturică mi-a fost și am perdut-o!“

....Dize și se duse repede, nu înapoi în cerdac, ci în grădină și în pomăt. Aci tacă bătrănul și după o pauză continuă: „Scripca ceea, iată-o acesta-i! — Peste trei-șeci de ani a desfătat ea cu glasul ei cel dulce auț și inimă, și de țeran, și de preoți, și de boeri, ba, și multe lacrimi a stors; — cu dēna m'am hrănit și eu cu baba mea, Dumnezeu ierte-o! cu dēna am crescut și hrănit și cei doi feciori și cele două fete (aici arată moșneagul spre cei ce ședeau colea pe pământ) și încă trei copii, pe car mi i-a luat Dumnezeu. Da de vr' o zece ani încoce, de când mi-am înlemnit degetele acestea, a înlemnit și inima în mine; nu mi-a mai fost arcușul pe dēna, la vieta-mi mută, și ea biata își țină hăg mută, — eninată în cui, și nepoții, jucându-se cu dēna, când nu eram acasă, au stălit-o; dăr sunt meșteri, oră tocni-o și ărși va

sustinerea căreia au cursu atâta sânge românesc? Asta-i celăl mai cumplit neadevăr și cea mai cutezată denunțare din partea ministrului unguresc. Românii voiesc autonomia Ardélului pe temeiul drepturilor acestei țări, pentru asigurarea existenței lor naționale, pentru dreptate și libertate, în contra despotismului, nedreptăților și persecuțiilor. Și îndreptățirea și lealitatea acestui postulat al Românilor, în interesul chiar al dezvoltării puterii statului nici un regim unguresc nu o va putea contesta. Insemneză autonomia Croației și a provinciilor austriace Kossuthismul ori irredentismul? Tristă lucră pentru un ministru, când n'are altă armă de a se apăra. Ministrul Szilagyi nu va stărni decât compătimirea tuturor, cunoscute fiind apucăturile dușmănoase ale regimului în contra naționaliștilor nemaghiare.

Din afară. Ziarul francez „Petit Journal“ publică o convorbire ce-a avut-o un colaborator al său cu *principalele Bismarck*. Vorbind despre politica est-ternă a Germaniei, fostul cancelar german a zis că vogașele făcute de densus sunt cu mult mai adânc de cât ca rôtele carului statului să potă eși din ele. Situația faptică din Europa este așl eminentă, nu sunt nori, nu este un singur punct negru, care ar amenința-o, și totu ce se potă vedé e pacea. Starea acésta rezultă și din lucrarea mea. Pe națunile moderne nici nu le potă încurca într'un războiu peste voia lor. Pericolele unui atac sunt așa de mari, încât nimeni nu cutéză să atace. Germania nicodată nu va ataca pe Francia. Dreptu asigurare pentru acésta, potă se spuné, că este obligamentul militar general, care face din fiă-care cetățénu soldat... Bismarck a mai zis, că Germania nu vrea nimic mai mult, nu'i trebuie nici 3 milioane de Olandesi, nici provinciile baltice séu polone. Am aflat însé de bine a căștiga Strassburgul, Metzul însé l'a cerut milia și nu eu, ér astăđi suntem pe deplin sătui, și ceea ce avem nu voim să espunem pericolului. Privitor la evenimentele din Balcani Bismarck a zis, că ele nu ating de loc pe Germania, ci numai pe Rusia, Italia, Anglia și Austro-Ungaria. Eu totdeuna am stăruit, și se Bismarck, ca noi să eșim din acéstu joc. De altfel chiar și în tratatul nostru de alianță cu Austro-Ungaria se dice, că evenimentele din Balcani pe noi nu ne privesc. Despre Francezi a zis Bismarck, că scie pré bine, că ei de câțiva ani au progresat grozav, că armata franceză așl e de patru ori mai tare ca la 1870. Bismarck

crede, că Francezii sunt révnitori de pace și că nu se vor arunca într'un războiu, care va fi unul din cele mai mari și mai periculoase războie din câte ne arată istoria.

SCRILE ȚILEI.

Maialul școlilor române centrale din locu s'a ținut Joi în Stejeriș. Timpul a fost frumos. A luat parte multă lume. Musica militară și o musică națională au făcut să se petreacă întreg publicul, inteligența ca și poporul. Atât la ducere cât și la întorcere, studenții au cântat admirabil în cor diferite cântece, sub conducerea d-lui profesor Popovici.

Premiași. Din Clușiu ni-se scrie: În 29 Maiu st. n. s'a serbat încheierea anului scol. la universitatea de aici, împărțindu-se tot-odată și premiile pentru elaborele incurse la temele fixate pentru anul scol. 1889/90. Intre universitarii premiași se află și tinerii români: Ambrosiu *Cheșanu* cu 100 fl., Gavrilă *Precup* cu 60 fl. și Ioan *Nicora* cu 25 fl.

Înaintări în armată. Sublocotenenții Ionu *Telia* și Andreiu *Cristior* dela reg. 21 de infanterie au fost înaintași la gradul de locotenenți; cadeții locuitori de oficeri în rezervă Ioanu *Mircea* din reg. 23 de inf. și Iosifu *Popa* din reg. 21 de inf. la gradul de sublocotenenți.

Vaccinare în contra turbării. Pe lângă facultatea de medicină din Pesta s'a înființat un institut provisoriu pentru vaccinare în contra turbării. Cei mușcași de câni turbași se întrețin gratuit 14—21 zile în acéstu institut, decă prin certificate se dovedesce, că sunt lipsiți de mijloce. Copii mușcași au să fi trimiși cu un însoțitor, care de asemenea va fi întreținut în spital. Călețoria pe căile ferate ale statului e totu gratuită, ér pe celelalte căi și pe vaporu cu o reducere de 50%.

Pentru cei cari au dreptu de apă. Protonotariatul comitatensu din locu învită pe toți interesași în afacerea regulării canalului Timișu dela vârsarea sa în văleua Taramocu la deliberările ce se vor ținé privitor la acésta afacere în 2 Iuniu n. la orele 8 a. m.

Fapte nobile. D-lu comerciantu din Bucuresci *I. Colțescu*, condus de sentimente nobile românesce, a abonat două esemplare din numerele cu data de Duminecă ale „Gazetei“, cu scopu de a se trimite în comuna Arpăcacu învătă-

torului și comunei bisericesci de acolo, pe care d-sa nu de mult a ajutat-o și cu-o însemnată sumă de bani la zidirea bisericei. — De asemenea d-lu *G. Avesalon* din Brăila, îndemnat de aceleași nobile sentimente, a dăruit un număr din „Gazeta“ de Duminecă pe séma comunei Viștea superioară din comitatul Făgărașului.

În numele amintitoru comune le esprimăm dăruitorilor cea mai adâncă mulțămită!

Îndrăsnelă jidovescă. Ni-se comunică din Paroșeni, comit. Hunedorei, că senatul școlastic de acolo se află într'o mare perplexitate. Un jidan, cu numele Lobstein, cu silă voescă a și edificat crișmă în imediata apropiere a școlii de acolo. Senatul școlastic a făcut deja pași necesari spre alu împiedeca. Evreul însé cercă tôte căile permise și nepermise, ca să și potă ajunge scopul. Promite bacșur și dice, că la casu când nu'i va succede, atunci va muta școla din loculu cel frumos, de unde este, într'o costă întunecă, pe spesele sale. Atragem atențiunea autorităților noastre bisericesci-scolare asupra acestui incident.

Advocatu nou. D-lu *Dr. George Dobrinu*, din Lugoșu, a depus cu bun succes censura de advocatu în 1/13 l. c.

Dar. Din Chelmacu ne scrie un membru alu comitetului parochial, că în urma unei vorbiri însuflețitoare, pe care a ținut-o d-lu preot de acolo *Georgiu Rusu* într'o ședință a comitetului parochial, cu scopul de-a îndemna pe popor ca să ajutore s. biserică, care e sêracă, numai decă se deschise o listă pentru procurarea iconelor diferitelor prasnice de peste an. Cu totulu s'au scris vre-o 25 de credincioși pentru a cumpăra care o iconă, care alta, cu totulu vre-o 24 icone. Véd. Simina Cuzmanu, pe lângă o iconă, s'a angajat a procura și un rëndu de odăđii de catifea neagră în preț de 60 fl. Numele acestor bun creștin vor rămâne neșterse în protocolul binefăcătorilor bisericei, ca totu atâtea exemple de imitat pentru moștenitorii lor. Nu mai amintim lauda, ce o aduce corespondentul tinerului preot de acolo, care în toamna anului trecut fu așa de greu lovit de sorte prin un foc înspăimântător, care-i nimici nu numai tôte averea, ci i răpi și pe iubita sa soție, cu care abia a trăit 5 luni și jumătate. Dumneđu se-lu mângăie și se-lu întărescă ca să potă lupta și mai departe pentru bunăstarea bisericei și poporului său cu stăruința, cu care ni-se scrie, că a luptat și până acum.

Convocare. Reuniuna învătătorilor români gr. or. ca despărțementu tractualu din protopresbiteratul Făgărașului își va ținé a doua adunare generală la 21 și 22 Maiu st. v., adecă a doua și a treia și de Rosalii în Făgăraș, la care prin acésta sunt invitași toți membri, cum și alți amici ai Reuniunei. Cu ocaziunea acésta Reuniunea va arangia a treia și de Rosalii și o *representatiune teatrală* urmată de petrecere cu joc. Începutulu la 8 ore séra. Intrare: loculu 1 de persoană 70 cr., apoi 50, 30, ér pe galeria 20 cr. Suprasolvirile se vor chita publice.

Omorulu din Băd-St-Mihaiu, comit. Sabolciu, săvîșit de nisce tâlhari în familia Kornis, a dus gendarmeria pe urmele unei întregi bande de tâlhari, rămurite în diferite părți. Gendarmeria a dat de firele multor crime, care ar fi rămasu cu totulu tănuite. Mult bani furat și trei revolvere s'au găsit la o țerancă avută anume Varga, în nisce coceni de cucuruz. Soția tâlharului Molnar, care e arestată, a vëndut pe la mai multe prăvălii din Dobrițin haine în preț de 100 fl. În séra țilei, în care s'a săvîșit, omorul, și în ziua următoare a fost vëndut soția tâlharului Sovago, care asemenea e arestată, mergendu înocce și încolo cu carulu folosit de tâlhari. Aceștia avéu intențiunea să jefuiescă în Dogaly, eventual să omore pe unul din baronii Vay. Pentru prinderea tâlharilor se pusesse un premiu de 100 fl.

Călcătu de trenlu de marfă a fost un individ necunoscut în strimțorea dela Racoșulu de jos, în dimineața țilei de 16 (28) Iunie. Nu se scie, decă nenorocitul cu intențiune s'a aruncat pe șin ori din întemplantare a ajuns sub rôtele trenului.

Evreii în contra Evreilor. Un mare număr de tineri evrei din România, mai cu sémă studenți, au adresat un apelu către tinerimea inteligentă română, precum și către guvern, ca să nu permită a se constitui comune evreesci oficiale.

Primulu concertu în grădină la „Pom verde“ alu muzicei orașenesce din Brașov se va da Duminecă în 20 Maiu (1 Iunie). Se vor esecuta mai multe piese noué pentru întâia oră, între cari „*Kaiser Walzer*“ de Ioh. Strauss, mare potpuriu din opereta „*Sermunulu Ionathan*“ de Millöcker-Kral, „*Suspiniulu*“, vals românu de Ivanovic și a.

fi ce a mai fost, și coonașulu d-tale, ce aud că cântă în scripă, crede-mé, n'a bănu, că i-ai cumpărat-o, va îndulci și elu pe mulți și pe d-ta.

Ciprianu, fiulu meu, carele se afla pe atunci în clasele gimnasiale inferioare, avea vioră, și încă bună. Déră istoria violinei și cuvintele bietului moșnéđu, apoi și aspectulu celor ai séi, ce ședeau colo pe pământu, mă făcură de cumpărari scripca cu o bagatelă, ce o ceru moșnéđulu.

Mai dedeu bătrânulu și glotașiloru și séi ceva de ale mâncării, și ei mulțumindu-mi, se duseră mai departe, în drumulu lor!

Cunoseam pe d. cavaler de Goianu, de prezentu procuror de Statu la tribunalulu din Suceva și virtuosu în violină. Mă adresă decă către d-nialu cu rugarea să-mi recomande la Viena pe un măestru de violine, căruia i-aș trimete una stricată spre reparare. D-lui imi spuse, că cunoscé și la Viena atari măestri, însé unul și mai bun ar fi la Lemberg, cu numele Martin Richter, care de i-oiu trimete, mi-a tocni violina cum se cade. Făcu așa și după câte-va zile căpătau dela acéstu măestru un răvaș, în care

elu imi scria, că violina ce i-am trimis-o, decă e ca să fi reparată după felulu ei, acea reparatură va costa 30 florini. Însé potă așl fi aplecat să i-o vëndu și atunci elu imi dá pe ea o sută de florini.

Astă vorbă mi-se pără cam cu suspactu: că adecă jupânulu Martin imi oferesce acelu preț, ca să-i dau eu pe reparatură, câtu cere. — Mă adresău iarăși la d. Goianu și spuindu-i ceea ce mi scrie Martin Richter, îl întrebău, că ce se făcu. „Dă-i“, și se d. Goianu, „câtu cere elu nu te înșelă. Richter mi-a lucrat și mie, îl știu de un omu forte onestă“. Scriseu decă lui Richter, să-mi repareze violina numai bine, i-oiu da cei 30 fl.

În cinc, ori șese săptămâni imi veni vioră reparată și lângă dênă o scrisore dela Richter, în care imi spune, că decă potă acum așl fi aplicat să i-o vëndu, elu imi dá pe ea 150 fl.

Ce să fie! cugetău eu, căutău la violină și o cercetău de-amăruntulu, în fine mă uită prin „paragrafi“ și vedu pe fundulu violinei o țidulică lipită de fundu, de vechimea ei, deja galben-întunecat, ca colorea fundulu, și pe țidulică tipăritu, dér abia legibilu: „Fecit Cremonae Nicolaus Amati 1626.“

Acuma pricepu, de ce-mi oferă măestrulu de violine, Richter, o sută și cinc-șeci de florini! Însé cum că dăru o atare violină „cremonesă“ respectivulu boeră, „têneru și întristat“, junelui scripărașu, ce-i cântă „cânteculu turturelei“, lasu să alégă cetitorii singur, cum li-se părea mai potrivit.

Pe acésta violină cântă fiulu meu Ciprianu în nefericita-i închisore, când un hoțu din cei închiși cu densusu într'o celulă, auđindu-lu erupse în plânsu; pe acésta violină cântă elu, la Nervi în Italia, Doina Mării-mediterane, ca ea să o ducă, cum și se elu, pe undele sale, Oceanulu, și acesta să spună lunei, care acorduri sunt cele mai dulci și mai scumpe Românilu; acésta violină, în fine, o numi elu bietulu, până'n ultimele ore ale vieții sale, — „mirésă mea“. Astăđi însé violina acésta este proprietatea d-lui Dr. George Crăniceanu din Bucuresci.

Frătăduțulu nou, în Bucovina, ultima Martie 1890.

Iraclie Porumbescu,*)
Exarchu și parochu.

*) D-lu Iraclie Porumbescu, care ne trimete acéstu tractat, ne promite, că ne va mai împărtăși și unele episode din viața sa. — Red.

Pecurarulu.

— Poveste. —

A fost odată ca nici-odată, că de n'ar fi, nu s'ar povesti.

Au fost doi ómeni, un bărbat și o muier. Ei erau cam bătrâni și n'aveau nici un copil. Avere aveau destulă și li-ar fi trebuit un copil, care să moștenescă averea și să nu rămână pe mâna străinulu, căci, veđi, străinulu și ce nu-i alu lui își ia.

Multu s'au sfătuit că ce să facă? Mereu se rugau lui Dumneđu să le dăruiască un copil și li-se părea lor, că Dumneđu nu le ascultă rugăciunea.

În urmă bătrânulu se duse la un călugăru din apropiere și-lu rugă să-i deé ceva muerei de bêtut séu, de mâncat, că potă voră avea un copil. Călugăru lu de te o cójă uscată și o ducă babii să o mănec. Mergendu bătrânulu cu cója, nu se pută răbda să nu îmbrace baremi odată din cójă, să vadă e dulce ori amară. Măncându din cójă — minune — bătrânulu se pomeni însărcinat, însé nu în pantece, ci în pulpa piciorulu. Piciorulu era greu și pulpa mare, fi era rușine să mergă așa acasă.

Societatea științifică literară „*Timerrime română*” din București, fondată în anul 1877, își va serba luni în 21 Maiu, ora 2 p. m. în noul palat al Ateneului, a XIII-a aniversare a sa. Serbarea se va deschide de președintele societății d-lu Nicolae S. Dumitrescu, printr-o cuvântare în care se va arăta scopul și mersul societății, după care d-lu Ștefanu V. Nanu va vorbi despre „rolul memoriei în pedagogia”, și în urmă se va face distribuțiunea premiilor la elevii și elevele învățământului primar, care s'au distins la concursul ținut de societate în anul acesta.

Concertul în grădina Nr. 5 a d-lui Habermann va da muzica militară Duminecă în 1 Iunie n. Inceputul la 4 ore după amiază. Prețul de intrare e 15 cr. Programul concertului va fi variat și interesant.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Valea Jiului, Maiu 1890.

Onorate Domnule Redactor! În corespondența de pe Valea Jiului publicată în Nr. 75 a. c. în președintele diaru ce redigeți, am făcut în câtă-va cunoșcută On. Publicu relațiunile și starea poporului nostru de pe Jiu. Fiindcă atunci numai în parte am relatat și fiindcă totu atunci mi-am luat angajamentul, ca cu altă ocaziune să completez lucrul în început, astăzi voesc a'mi implini această promisiune.

Cu ce să încep și ce să aduc în locul primu? Acesta e o întrebare, la care însu-mi nu pot da răspunsul. Astăzi atât de multe sunt vitregitățile acestui popor și atât de mari sunt calamitățile de care e amenințat, încât această stare a lucrurilor trebuie să însufle îngrijire în ori-ce omu cu simțeminte față de viitorul lui.

Valea Jiului este un tezaur neprețuit și unicul în felul său. Acesta vale în lungul ei e încărcată în abundență cu cărbuni de piatră. Păduri frumoase de fag și brad îi împodobesc cursul dela început până în capăt pe teritoriul ce-lu percurge în patria noastră. Pe lângă acestea dispune și de o imensă cantitate de piatră de vară.

Cine nu vede din acestea importanța cea mare, ce o are acestu ținut din punctu de vedere comercial? Cine nu vede, că Jiulu acuzi o să devină un centru de exploatare pentru materialu de foc? Cine nu vede, că străinii acuzi oru să se îndese cu grămada pe Jiu, și Românul, care astăzi este exclusiv domn prestea această regiune romantică, decât nu va fi pregătit pentru o astfel de eventualitate, va fi silit să-și pără-

sescă propria locuință și să ia lumea în capu!

Și ore ce face Jiuanul în fața acestor eventualități de interesu vitalu pentru el? Nu esagerez când dicit, că stă cu mâinile în sinu și privește nepăsător. Trenul numai câtă nu-l aude fluierând pe dinaintea casei sale dela Petroșeni către Lupeni și el nu se îngrijese, ca stăpân peste acestu ținut, pentru momentulu când vor veni străinii, ca să-i potă pe aceștia atrage către sine provădându-se cu biserică și cu școlă corăpunțătoare. Te cuprind fiori când călătorești pe Jiu și vești bisericile cele scunde și diforme de lemn fără nici un gustu estetic și provădute numai cu câte un clopot mic. Totu în astfel de stare sunt și școlile. Despre aranjamentul internu nu mai facu amintire. De asemenea te cuprind fiori când călătorești pe Jiu și vești pe unii preoți, cari altmintearea materialicesc stau foarte bine, umblându în opinci și abia putându-i cunoșce, că sunt preoți, de pe barbă. În contrastu cu toate acestea, crîșme în fi-care satu sunt câte 2—3, pompoase și atrăgătoare, er Evreul îmbrăcat și învaștit ca unu baron din sudora bietului popor.

Intre astfel de împrejurări e superflu a mai arăta, că de ce nu se trezese nicidecum și de ce nu se îngrijese de viitorul său atât de scumpu poporulu nostru Jiuanu. Evreul ilă ține poporulu în instrumentu și arebare, căci atunci elu potă mai cu succes a'și ajuunge scopulu, er preotulu său, fiindu încă de prin secululu trecut, nu'și pricepe chemarea, ba de multe ori, precum se vede, păpitu fiindu, chiar și pe preotulu ilu încungiu.

Etă der pentru ce stau bisericile gole în Dumineci și srbători și poporul alergă la crîșme. Preotulu nu-l atrage către biserică prin învățaturile bune și folositoare, er elu, ca să'și uite de necesari, merge mai bucuros la ju-pânulu Itzig.

Despre importanța cea mare ce o are biserică și școlă pentru viața unui popor, nici când nu aude Jiuanulu vorbindu-se; de aci în modu firescu urmază, că elu desconsideră aceste instituțiuni salutare și nu pune nici un pondu pe ele. Nu e mirare deră pentru ce întunerecul e așa de mare pe Jiu în popor.

Făcându cunoscută starea de lucruri de pe aci, nu am avut nici de cum intențiune de a înegri înaintea publicului pe luminătorii poporului de pe Jiu, — căci sunt și onorabile excepțiuni — ci am espusu numai starea faptică a lucrului, retăcându multe abuzuri și inconșiențiosități. Speru însă, că aceste șire

ale mele, venind la cunoștința celor chemați, aceia vor vedé rēul și se vor îngriji de sanarea lui până încă potă.

De asemenea nu am voit a detrage nimic din meritulu acelor, cari osteneșcu și nopte pentru binele și înaintarea poporului nostru. Ast-fel sunt d-lu protopopu din Petroșeni Ștefanu Radicu, despre alu carui zel și activitate s'a vorbitu de multe ori în colonele acestui preșit diaru. Durere însă, că d-sa e singuru nu are cu cine concu-lucra întru ajuungerea scopurilor salutare spre care țintese.

De asemenea merită totă lauda și stima bravulu adjunctu notariulu din Vulcanu, Michailu Bociatu, care fiindu în atingere dîlnică cu poporul, nu întrelasă a-lu lumina și deștepta, a-lu face de cu timpu a'și plăti impositile, arătându-rēul ce urmază pentru el, decât amână până în timpul din urmă, când vine rēndulu la licitare. Ba ce e mai multu, acestu vrednicu Domn arată și față de școlă unu mare interesu, ceretându-le adese ori, întrebându pe copii și indemnându-i la frecuentarea regulată a școlii, er despre pedepsele incurse pentru neglijența școlare, îngrijese cu punctuositate ca acele să se întrebunțeze pentru procurarea de manuale școlare și pentru repararea ce eventualu se vedu necesare la edificiulu școlar. Îi dicit deci, ca să pășescă numai înainte pe această cale și fiă siguru, că ostenelele nu'i vor rămâne nerecunoscute.

Prin aceste am terminēz corespondența presentă, sperându, că cele aci scrise și descrise vor produce la locul său efectulu doritu, ca astfel, când Vē voiu mai relata câte ceva de pe Jiu, să Vē potă aduce la cunoștință sciri îmbucurătoare și mai mângăitoare despre starea acestui popor năpăstuit.

Bălaurul.

Esamene la sate.

La școlă română gr. cat. din *Urisoru* (comit. Solnecu-Dobăca) s'a ținut esamenulu în 24 Maiu, fiindu de față poporulu atât de numerosu, încatu mulți ne mai putend înocpea în școlă, trebuira să stea pe afară. Despre decursulu esamenului ni-se scrie:

S'au esaminat cu totul 32 copii, anume 17 fetițe și 15 băeți. Esamenulu s'a început cu catechismulu micu, apoi istoria biblică, limba română, matematică, geografia, constituțiune, istoria patriei etc. Răspunsurile copiilor au fostu spre cea mai deplină mulțumire a publicului, care s'a putut convinge, că d-lu învățatoru *Augustinu Popu* își înțelege foarte bine chiamarea sa de învățatoru român. Toțe mi-au plăcutu, der mai cu sēmă declamările se le fi totu ascultat.

Se puse și'și spintecă pulpa și școlă o fetiță cu pērul de aur, pe care o lăsă sub unu copaciu înaltu, și elu merse apoi acasă. Nisce corbi dându de fetiță o luară și o suira în copaciu, acolo o nutriră până ce fetița se făcu mare.

Intr'o di feciorulu împēratului trecend pe acolo la vēnatu, dedu cu ochii de fetiță în copaciu, și'i plăcu, căci era frumoasă și cu pērul de aur. Ce să facă feciorulu ca să o potă scobori jos de acolo, căci ea nu voia să vie jos. Se duse prin pădure până ce dete de-o căsuță, în care erau doi omeni bētrâni, — era vjulu oela cu baba.

Se rugă feciorulu împēratului de babă să mērgă să'i scobore fata. Baba îi făgădui, că o va scobori, der să mērgă a doua di după ea.

Se duse baba cu o covată și cu o sită sub copaciu și începă a cerne la făină, der cu covata și cu sita cu gura în jos.

Vēdend fata, că nu-i bine, strigă din copaciu:

„Nu așa, mătușă! nu-i bine!”

Baba se făcu că nu o aude. Mai strigă odată fata, atunci baba dișe:

„Vino, draga mătușii, și'mi arată, că eu nu știu.”

Fata se scobori jos, baba o aduse acasă și o îmbracă cu haine de ale ei. A doua di veni feciorulu împēratului după fată, pe care o duse acasă, o îmbracă frumosu și nu preste multă vreme făcu o nuntă mare câtă într'unu fundu de cotarec.

Impēratulu însă avea de bucătăresă o țigancă. Acesta era măniosă focu pe împēratăsa cea tineră și se totu cugeta, cum ar face ceva rău împēratăsei, ca să rămăe ea, țigancă, împēratăsa.

Odată i-se dete prilej. Țigancă, care de altmintearea pe dinafară se vedea a iubi și a trăi bine cu împēratăsa, dișe că'i va căuta în capu. Impēratăsa cea tineră se învoi, se puse cu capulu în pōla țiganei.

Impēratăsa ațipi și adormi cu capulu în pōla țiganei. Atunci țigancă îi tăia pērul celu de aur împēratăsei, tăia și pe alu ei celu negru țigănescu, făcu ciru de făină de grău și schimbă pērul lipindu pe alu împēratăsei pe capulu ei, er alu ei pe capulu împēratăsei. Impēratăsa se sculă într'unu târziu. Vēdenduse așa de batjocurită, și-a lăpădatu

hainele de împēratăsa, s'a îmbrăcatu în haine pēcurăresci și s'a făcutu pēcuraru la oile împēratului.

Intr'o sēră pēcurarii toți în colibă începură a spune la minciuni, povești, și alte vorbe, vești, ca să nu adormă currendu, pentru paza oilor. Pēcurarul celu nou dișe:

„Sē vē spunu eu o găcitură, care nici ați audit'o până acum, nici vești mai auți-o.”

„Sē auțimū!” răspuneră pēcurarii. Pēcurarul dișe:

„Cōjă uscată, de călugerū dată, de vējū mēncatā, de vējū țipatā (aruncatā), sub copaciu lăsată, de corbi luatā, în copaci suită, de corbi hrănită, mare crescută, de babă celuită (înșelatā), josu coborită, pe capu tunsă, cu ciru unsă, la oi dusă.”

Pēcurarii se minunară și nu putură găci.

A doua di unu pēcuraru merse la împēratulu și'i spuse, că a venit unu pēcuraru nou, care li-a espusu o găcitură, de se minunară cu toții, și nu o potă deslega.

Impēratulu porunci să mērgă pēcu-

D-lu protopopu *Ioanū Velle*, ca președinte, laudă atât pe învățatorulu Aug. Popu, câtă și pe primăria comună, care încă s'a silitu a face pe copii să cereteze școlă regulat, er d-lu Dr. Gabrielu Triponu, candidat de avocat, de asemenea mulțumi atât primăriei comunale, câtă și părinților, cari se interesază de școlă și de sōrtea fiilor lor.

În Urisoru dela 1880 totu învățatorii tineri și zeloși au fostu, der din cauza salariulu celu mic și scos cu repartițiune, nu au funcționat mai mult de unu an. Acuma și salariulu s'a ridicat și școlă s'a reparat, căci fusese într'o stare miserabilă. Omenii la îndemnul protopopulu au făcutu destulu datorinței lor.

Uriulu, o comună mică de lângă Deșu, înainte de acesta cu câțiva ani așa a fostu de prăpădită, încatu omenii nu credeau decât în beatură și erau sēraci ca vai de ei. Nu le trebuia lor nici biserică, nici școlă. Acum însă nu mai este așa. De când M. O. D. Protopopu Ioanū Velle administră această comună, starea materială și spirituală s'a îmbunătățit. M. O. D. Protopopu s'a îngrijit ca totu-deuna să aibă învățatoru harnic.

În Uriu și judele, va se dișă primăria comună, încă potă face foarte multu numai să voescă. Judele comună e omu studiat și absolut de preparandiă, cu numele Ioanū Rednicu, care în înțelegere cu Artene Ilea, omu foarte onest, cu Lică Cosma, fetu (crânicu) la biserică, și cu alți poporeni zeloși încă a contribuit multu la îmbunătățirea atât a sorții poporului, premergendu cu esemplu, câtă și la înaintarea culturai și învățaturai. Copii acestora, după-ce au cercetat școlă din sat, au fostu trimiși la Deșu la școlă spre a studia mai departe. Acuma cercetă școlă normală din Deșu 4, școlă civilă 2, școlă catolică unulu, er dintre fetițe două cercetă școlă catolică de fetițe. Ar fi de doritu însă, ca părinții acestor copii să-i trimită la școlă românească, ca să învețe mai întâi limba lor maternă. Acesta o potă face, fiindu toți omenii cu stare. Nu trebuie să cruțe a cheitui ceva mai multu, căci voru avé și folosu mai mare.

În *Chimielniculu de Cămpia* s'a ținut esamenulu în 23 Maiu. Etă ce ni-se scrie:

Esamenulu s'a ținut sub presiulu P. O. D. Protopopu din Ludosu Nicolau Solomonu, care s'a depărtat după esamenu foarte îndestulit. Esaminarea copiilor a ținut 5 ore întregi. Resultatulu a fostu foarte bun și cu atât mai înbucurătoru, cu câtă fostulu învățatoru Vasiliu Căpălneanu, acum destituitu, timpu de 6 ani, câtă a suptu din sud-

rarulu celu nou la elu la curte. Acesta se și duse și la porunca împēratului spuse găcitura. Însă nici împēratulu nu o putu găci, ci merse cu pēcurarul la baba, care i-a scoborit fata. Pēcurarul spuse găcitura, er baba auțind'o, îi dișe împēratului să se facă măniosu și să dea pēcurarulu o cleapsă (palmă) peste capu, er pe împēratăsa asemenea să o prință puțin și să o tragă de pēru. Impēratulu făcu așa, dete pēcurarulu o palmă peste capu de-i sări căciula câtă colo... cu căciula îi sări însă și pērul celu negru din capu și nu'i rămase decâtu țesiturile pērului de aur, er pe împēratăsa de țigancă asemenea o șgudi de-i rămase pērul de aur în mână.

Vēdendă acesta împēratulu, cunoscu îndată înșelătoria țiganei, care batjocuri pe tineră împēratăsa. Se mânia focu împēratulu și porunci de legă pe țigancă de nouă epe sure, care încunjură nouă hotar de totu prafu se făcu țigancă.

Așa va pedepsi și Dumneșcu pe batjocuritorii lumii acesteia.

Nicolau Mihăescu,
învēț.

rea poporului nostru salariul anual de 200 fl. nu a făcutu chiar nici un spor, ci pururea s'a escusat la esamene cu aceea, că pruncii din Chimitelnicu n'au capu de a pute învăța. (Găsit-u-s'au omeni, cari se credă asemenea neghiobii? — Red.)

Acuma însă s'a convinsu și poporul nostru, că ce pôte face unu preot cu tragere de inimă și unu învățatoru harnicu. Onore noulu nostru preot Teodoru Hârșianu și vredniculu învățatoru Nicolau Pătruța!

Ți-se sfășie inima când îți aduci aminte, că această frumoasă și avută comună, curată românească, înainte de această cu 6—7 ani era îndestulată cu de toate, ăr astăzi, în urma comasării cerute acum 5 ani de răposatul vice-protopopu de aici, mai bine de jumătate din locuitorii se află în cea mai deplorabilă stare materială și în totu momentulu gata de a lua calea către România. Avem însă credință tare, că sub noii conducători starea lucrurilor va lua o față mai îmbucurătoare.

Veritas.

În *Seplac* de lângă Gherla s'a ținutu esamenul cu copiii dela școla română de acolo în 18 Maiu. Despre decursulu esamenului ne scrie d-lu Ioan Gelnere, inspectorele școlaru de acolo, întră altele următoarele:

Esamenul s'a ținutu sub presiudu d-lui Ioan Georgiu, profesor la institutu teologicu din Gherla, fiindu de față d-lu I. Sonea, ca directoru școlaru, apoi d-lu I. Boer, învățatoru normalu în Gherla, ăr Prea Stim. D-na Makray fu reprezentată prin D-lu Silvestru. De față era și întregu senatul școlaru, curatorimea bisericească, primăria comună și majoritatea locuitorilor din locu.

Esaminul s'a început la 2 și a durat până către 6 ore d. a. Sala împodobită frumosu. Pe masă clasificări, scrisori de probă, programa esamenului etc. Această programă era întocmită așa, că după fiș-care studiu urma o declamare și o cântare potrivită. Astfel după religione s'a cântat. „Cântarea Cheruvimilor“; după istoria „Unu răsunețu“, ăr la urmă „Ruga dela Chiseteu“, comediă populară într'unu act cu cântece și jocu, de Iosifu Vulcanu, cu câteva modificări, care s'a jucat de pruncii școlari cu succesu.

Școla are numai unu învățatoru, care pe dreptul se bucură nu numai de iubirea copiilor, ci și a părinților, — dăr școla are trei despărțeminte, în cari s'au propus toate studiile prescrise pentru școlele poporale elementare, din cari esaminându-se pruncii prezenți, s'a constatat, că zelulu învățatoru d-lu *Maximilianu Silași* și de astădată și-a făcutu în totă privința destul grelei sale chiamări, arătându o înaintare cu pruncii școlari preste așteptare îmbucurătoare. Copiii din școla d-lui Silași iubescu foarte multu cântările naționale și bisericesci, avându învățatorulu deosebită destoinicie de a conduce corul cu copiii.

Cu unu cuvântu, de rezultatulu esamenului cu toții am rămasu încântați. D-lu președinte încă își arată deplina sa mulțumire printr'o vorbire foarte însuflețitoare, la care poporul mișcatu răspunde cu „să trăască!“ și așa se fini esamenul cu „Cuvine-se cu adevăratu“, ăr oei prezenți se depărțar ducându fiecarele în inima s'a o suvenire plăcută, care va rămâne acolo neștersă pentru acela, care a făcutu din pătră necioplită vasu poleit.!

În *Bogata maghiară*, comitatulu S. Doboca, s'a ținutu esamenul în 18 Maiu, deodată cu adunarea Reuniunii învățătorilor din tractulu Vadului. Deși școla nu dispune de toate rechisitele trebuincioase, succesulu esamenului însă, după cum ni-se scrie, a fostu mulțamitoru, ceea-ee s'a constatat și din partea membrilor Reuniunii cu ocaziunea orificiei.

Coriștii plugari din Șomcuta-mare.

Numai astă iernă, în luna lui Decembrie, se constituie corul plugarilor români din Șomcuta-mare și mulțamită strădalniculu și neobositulu d-nu învățatoru *Eliă Popu*, sub a căruia conducere s'a înființat acestu coru, despre sporulu făcutu de bravii coriști ne și sosesce deja veste de totu îmbucurătoare.

D-lu învățatoru din Șimleul Silvane, Petru Longin, în vacanța Paștilor mergendu la Șomcuta mare, și luându parte în vre-o două seri la exercițiile de probă ale coriștilor, ne scrie că a rămasu peste măsură surprinsu și încântat de sporulu făcutu de coriști. D-sa nu se putea aștepta la nu știu ce lucruri mari, pentru-că scia, că pentru a forma unu coru bun se cere cunoșterea notelor, ăr pe coriștii din Șomcuta îi cunoscea, scia că suntu nisce țărani de ai noștri, cu palmele grose de cornele plugulu, despre cari nici pe departe nu-i venia să credă, că într'unu timpu așa de scurtu ăr fi în stare să facă unu sporu atât de mare. Când colo ce se veți însă? Ei cântară cu o regularitate și într'o armonie admirabilă: „Cherovicu“, compoziția de Vorobchievici, „Christos u înviat“, „O, ce este minunată“ și „Uite mamă“, de Dima, „Cântec vânătorescu“, de Flondoru și altele. Cântările se esecutară în 4 voci.

În Damineca Tomii corul se produse în biserica din comuna vecină Cioltu, unde se adunară preoții români din protopopiatul Șomcuta-mari la conferența lor de primăveră. Se înțelege, poporul nostru din Cioltu a rămasu fermecat la auzul frumóselor cântări. I-s'a spusu d-lui P. Longin, că în lunile de veră coriștii aceștia voru aranja și unu concertu împreunatu cu petrecere cu jocu.

Conducătorulu acestui coru, d-lu învățatoru Eliă Popu, care în timpu așa scurtu a sciutu face progrese atât de mari, ăr pute servi de modelu învățătorilor noștri cu atât mai vortosu, căci, după cum ni-se scrie, d-sa a făcutu mari progrese cu tinerimea din această comună în toate direcțiunile.

Aniversarea proclamării regatului României.

Cetim în „Monitorul Oficial“:

Joi, 10 Maiu, 21 tunuri, trase în revărsatul qorilor, au vestit Capitala a IX-a aniversare a acestei memorabile zile.

La orele 10¹/₄, 101 tunuri anunță pornirea M. M. L. L. Regelui și Reginei și a A. S. R. Principelui Moștenitoru presuntiv alu Coronei din Palatul din Capitală la Sânta Metropoliă.

Majestățile Lor și Alteța Sa Regală, în trăsura de gală a la Daumont, escortate de adjutanții regesci și de divizionulu de gendarmi, străbatu stradele ce conduc la Catedrală, d'alungulu căroră erau aședate trupele din garnisonă sub comanda d-lui generalu de divizie, Cernat, comandant alu corpului II de armată; ăr pe ambele laturi ale bulevardulu Elisaveta elevii școlilor superioare, secundare și primare din Capitală. Atât pe strade cât și la ferestri și pe balcone, împodobite cu steaguri, covore și ghirlande de flori, o numerosă mulțime saluta cu respectu și iubire pe Suveran și Principe în trecerea Lor.

La orele 10¹/₂, Majestățile Lor și Alteța Sa Regală ajungu la Metropoliă și suntu întâmpinate la intrarea în biserica cu Evangelia și Crucea de către I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu înconjurat de înaltulu cleru, de d. președinte alu consiliulu, împreună cu toți d-nii miniștri, de d-nii general și de d-nii atașati militari ai puterilor străine; după care apoi ascultă serviciulu religios ce s'a slujit de Înaltă Prea Sântia Sa asistat de unu numerosu cleru.

La această ceremonie au fostu față

I. P. S. S. Mitropolitulu Moldovei, împreună cu PP. SS. LL. Episcopii, membrii ai Sântului Sinodu, d-nii miniștri, d-nii președinți cu biourile corpurilor legițore, mai multu d-ni senatori și deputați, înaltele curți de casațiune și de compturi, corpulu profesoralu, curțile și tribunalele, d. primaru cu consiliulu comun alu capitalei, camera de comerțu, înalți funcționari ai statulu, și d-nii oficeri din armata permanentă, teritorială și din rezervă, cari nu erau sub arme, precum și unu numerosu publicu.

După săvârșirea Te Deumulu, Majestățile Lor și Alteța Sa Regală merșeră în apartamentele I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, carele în numele Sântului Sinodu, a presintat Suveranilor și Principelui felicitări pentru această și scumpă tuturor Românilor. Asemenea și d-nii miniștri cu dōmnele, aflați aci, au adus urări Suveranilor și Principelui.

Suveranii și Principele bine-voiră a convorbi apoi cât-va timpu cu Înaltii demnitari ai bisericei, mulțumindu-le pentru urările ce le au adresat, cu atât mai scumpe inimei lor, venind din partea Sântului Sinodu, care neînțetatu înaltă rugi pentru prosperitatea și fericirea poporulu român.

După acesta, Regele și Principele încălecară, și însoțiți de toți d-nii generali, de d-nii locot.-coloneli Baron de Taube, maioru Youssouf Kenan Bey, maioru Douglas Dewson, căpitanu Mueler, căpitanu Comte de Villeneuve-Bargemon și de căpitanulu Comte Marensi, atașati militari ai Rusiei, Turciei, Angliei, Germaniei, Franciei și Austro-Ungariei, de adjutanții regesci și de o numerosă suită, pornescu spre bulevardulu Universității, precedați de trăsura în care se afla M. S. Regina.

În momentulu când Regele se apropiă de trupele înșirate pe stradă, d. generalu de divizie Cernat, care se afla în capulu lor, întâmpina pe Suveran și i înmână raportulu trupelor, ce erau sub arme.

M. S. Regina, ajungendu la bulevardu, se coborî din trăsura și luă locu în frumosulu pavilionu într'adinsu construitu, unde se aflau toți miniștri cu dōmnele, d-nii președinți ai corpurilor legițore, d-nii membri ai corpului diplomaticu cu dōmnele, precum și multe dōmne, soții ale înalților demnitari ai statulu, civili și militari.

Curându după această sosesce și Regele, împreună cu Principele, încunjuțati de o numerosă suită, și aședându-se înaintea statuei lui Mihaiu Viteazulu, Majestatea Sa primesce defilarea trupelor în ordinea următoare:

Școlele publice; Musicele; Oficerii fără trupă; Școla specială de artilerie și geniu; Școla de oficeri (secția infanteriei); Școla de poduri și șosele; Trăgătorii pe arme; Batalionulu 4 vânători; Regimentulu 4 linie; Regimentulu 8 linie; Compania dorobanților de regimentulu 33 Dobrogea (cu fesuri); Regimentulu 6 dorobanți; Regimentulu 21 dorobanți; Regimentulu 1 geniu; Batalionulu de asediu; Regimentulu 2 artilerie; Regimentulu 6 artilerie; Școla de cavalerie; Școla de oficeri (secția cavaleriei); Regimentulu 3 Roșiori; Regimentulu 3 călărași și Divizionulu gendarmu.

Defilarea și ținuta trupelor fiindu din cele mai impunătoare, M. S. Regele bine-voi a exprima Înalt Sa satisfacțiune d-lui Generalu Cernat, comandantulu corpului II de armată.

După terminarea defilării, cortegiulu regal se întorse la Palatu în aceeași ordine, ca la plecarea dela Metropoliă; strigări pline de entuziasm întâmpinau în toate părțile cortegiulu regal pe totu drumulu său, și din balcone și ferestre nenumărate buchete și cununi de flori se aruncară în trăsura regală.

Majestățile Lor și Alteța Sa Re-

gală mulțumiră la aceste manifestațiuni de iubire în chipulu celu mai voiosu.

Sera, la orele 8¹/₂, avu locu o frumoasă retragere militară cu faclă, compusă din toate musicele garnisoni, la care unu numerosu publicu cu torțe se asociase pentru a aduce o ovațiune Auguștilor Suverani și a dovedi ast-felț dragostea și devotamentulu ce are poporul pentru dinastia română.

D. Brătescu, consilieru comunalu, în numele comerçiuului și alu industriei Capitalei, a adresat Suveranilor și Principelui o cuvântare de felicitare, care a fostu acoperită de repetate urale ale numerosei mulțimi, ce se înțesa pe piața Palatulu.

Majestățile Lor și Alteța Sa Regală se arătară în mai multe rânduri pe balcon și au fostu aclamate cu strigări de: Trăiască Regele! Trăiască Regina! Trăiască Principele Ferdinandu Moștenitorulu Coronei!

Piața palatulu și stradele principale erau înțesate de unu publicu atât de numerosu, încâtu abia se puteau străbate.

La orele 9¹/₂ M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinandu au făcutu o preambulă, în trăsura a la Daumont, pe principalele strade, mândru iluminate, și apoi s'au îndreptat spre grădina Cișmegiu (iluminată electricu) unde avură locu bogate focuri de artificii.

Majestatea Sa și Alteța Sa Regală, în timpul câtu austrăbătu stradele și grădina Cișmegiu, valuri de lume se grămădeau necontentu împrejurulu lor, aclamându-i cu celu mai călduros entuziasm, și aceste simțeminte aveau cu atât mai multu temei, cu câtu erau împărțite de întregă țera recunoscătoare acestei Domni, ce i-a datu glorie, propășire și liniște roditoare.

TELERGAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulu de coresp. biurului din Pesta.)

Pesta, 30 Maiu. Camera deputaților a respinsu cu 219 contra 80 voturi proiectulu lui Iranyi pentru revizuirea legii incolatului.

Sofia, 30 Maiu. Tribunalulu militar, după o sfătuire de 16 ore, a pronunțat la 2 ore dimineața următoare sentința: *I. Panița*, pentru complotu în contra vieții principelui și a miniștrilor, și pentru complotu de a răsturna regimulu actualu cu ajutoru strein, îndată ce ar fi pășit la esecutarea lovituri, e condamnatu la mōrte prin împușcare, dăr e recomandat a fi grațiatu de pedepsa cu mōrte; Kalubkoff e condamnatu la 9 ani temniță, sublocotenentulu Rizoff la 6 ani, Arnardoff la 6 ani, oficerii Tateff, Ciavdaroff, Moloff și Kesimoff la câte 3 ani, Stefanoff la 5 luni temniță. Ceilalți acușati au fostu achitați.

Cununiă. D-lu Nicolau V. Popu, învățatoru grănițerescu, și d-șora *Elena Termoveanu* se voru cununa în 8 Iunie st. n. în biserica gr. cat. din Tohanulu vechiu.

POȘTA REDACȚIUNEL.

D-lu G. T. înv. în Covesci. Vă puteți procura dela librăria N. Ciurcu, din Brașov colecția de „Doine și strigături din Ardealu“ de *Jarnik-Bârseanu*, care costă 2 fl. 50 cr.; această e cea mai bogată colecție. Alte colecțiuni mai mici are: „Cântece și doine“ de *Zographos*, 1 fl. 35 cr.; „Doina lacrimioară“ de *Rădulescu*, 75 cr.; „Doina“ de *Popescu*, 75 cr. Avându nevoie și de alte cărți, e bine să cereți catalogulu librăriei amintite:

Caracterul.*)

Formarea caracterulu.

I. Influința familiei.

Omenirea se regenerază, renașce necurmatu prin mame bune. Și cea mai sērăcă familie, în care

*) După Smiles-Rudow. A se vedă Nr. 102 alu „Gaz. Trans.“ din anul curent.

este o mamă virtuoasă, activă, veselă și curățică, poate să devină lăcașul virtuții și alți fericirii, unde se pot dezvoltă și florile mai nobile ale vieții casnice; acest lăcaș poate să fie scump unui bărbat prin multe vesele amintiri, el poate să fie un altar sfânt pentru inimă, un refugiu în potruva furtunelor vieții, un dulce loc de odihnă după muncă grea, o mângâiere când omul e nefericit, o mândrie când este fericit și în toate împrejurările el poate fi un izvor al celor mai curate bucurii.

Familia bună este astfel, nu numai pentru timpul juneței, ci și pentru acela al etății înaintate, cea mai bună școală spre a învăța voioșia, răbdarea, stăpânire de sine și sântă de datorie.

Familia este o deosebire adevărată școală a omeniei. Goethe, marele poet german, dice: Decă voiesc să află ceea ce se cuvine, întrebă numai pe femeile nobile! Omenii cei mai înțelepți și cei mai buni nu s'au rușinată niciodată de a mărturisi, că în cerul familiei au petrecut orele cele mai fericite ale vieții lor.

Cumcă mama face mai mult pentru creștere decât tata, se vede lămurit la familiile, unde mama lipsește. Și firește lipsa mamei o simțu mai mult fetele decât băieții; ba se poate dice, că pentru fete mama este neapărată și nimeni nu o poate înlocui. Avem destule exemple, că chiar fiice din case foarte bune, cari și-au perdut mama de timpuriu, cresc de multe ori fără disciplină și rușine și în urma acesteia se ticăloșesc. Pe cât timp trăiesc mama și își face datoria, aceasta abia poate fi cu puțință, și erași de altă parte s'a vădit, că morțea s'au vieții destrăbălată a tatălui n'are o influență însemnată asupra creșterii copiilor, când o conduce o mamă bună. De aceea s'a asemănat cu drept cuvânt o familie fără tată cu o casă fără coperiș, er o familie fără mamă cu o casă fără de vatră și fără de centru.

Multe mame au crescut singure și au așezat cum au putut pe copiii lor, adese ori cu multă necaz și trăgânduși dela gură, der tocmai din familii de acestea au eșit nu puțin bărbați însemnați.

Astfel a fost Cromwell, despre al cărui tată se știe puțin. Mamă-sa însă avea o minunată însușire, de ași ajuta și-eși, decă nu-i ajutau alții; spiritul și energia ei erau totu așa de mari, ca blândețea și răbdarea ei; cu propriile ei mâni a știut să agonisească dăstare pentru cinci fiice ale sale, care li-a făcut posibilu ași căpeta bărbați din familii multu mai bogate; singura ei mândrie a fost onestitatea, pasiunea ei a fost a iubi. Ea, și după ce fiul ei a ajuns stăpân peste totă Anglita, se purta în palatul regal totu așa față cu el, cum se purta în vechia berărie dela Huntingdon.

Washington și-a perdit pe tatăl s'au când era de unsprezece ani. Mamă-sa a fost o minunată găzdoia de-o extraordinară energie. Ea avea să crească copii, să conducă o casă mare și să administreze moșii marine și ea făc totu aceste cu cel mai bun succes. Mentea ei, răbdarea ei întotdeauna viuă, iubirea ei și ajutoră de-a delătura ori-ce piedecă și ca cea mai frumoasă răsplătă a ostenelelor sale ea avu fericirea a vedea nu numai pe copii

ei mai tineri în poziții onorifice, ba a vedea chiar pe cel dinteu născut al ei într-o întemeiată republică nord-americană.

Aprope totu bărbații mari au avut să mulțumescă succesele lor în cea mai mare parte mamelor lor, ceea ce scim chiar din gura multora dintr-ei. Napoleon obișnuia să dică, că conducerea unui bărbat, bună, ori rea, atâră cu totul dela mama sa, și el însuși susținea, că strălucita sa carieră o atribue voinei tari și stăpânirii de sine, ce are a-o mulțami mamei sale.

Și mama marelui contrar al lui Napoleon, Wellington, a fost o femeie de o extraordinară tărie de caracter. Totu acesta se poate dice despre mama unui altu contrar al lui Napoleon, despre regina Luisa, care era adorată nu numai de Prusia, ci de întreaga Germană, ca unu „ânger bun pentru cauza bună“.

Nu mai puțin este știut, cătu de multu au să mulțumescă poezii și artiștii mamelor lor. Schiller, cătu timp a fost acasă, a fost crescut în cei patru ani d'întăi exclusiv numai de cătră mamă-sa, blândă și evlavioasă, er mai târziu cu deosebire de ea. Ea a datu copilului libertate, de care a avut lipsă, spre a se pute desvolta în însușirile sale proprii, spre a pute compune pe tēlharii (Die Räuber), pe Don Carlos, Tell ș. a.

Mama lui Goethe e cunoscută ca o femeie însemnată, plină de humor și cu deosebire aptă de a înflăcără spiritele tinere, făcându-le împărțări din bogatele experiențe ale vieții sale. După unu discurs mai îndelungat cu ea, unu călătoru însuflețit exclamă: „Acum știu, cum a devenit Goethe bărbatul, ce este adă!“ Goethe însuși dicea despre mamă-sa, că era vrednică de viață și mărturisă, că dela densa a împurmată veselia sa și plăcerea de a serie fabule. Așader a moștenit aceea, ce-lu caracterisază, ca poet. Elu își cinstea așa de multu pe mamă-sa, încatu, când venia la Frankfurt, visita pe totu aceia, cari fuseseră amicabili față cu mamă-sa, îi visita cu scopu de a-le mulțami.

Între artiștii a statu mai ales Ary Scheffer*) în cel mai frumos raportu cu mamă sa. Ea, ale căreia trăsuri frumoase le-a înfățișat elu în Beatrice, Monica și în alte opere ale sale, l'a încurajat de a se dedica artei și i-a procurat cu cea mai mare abnegare mijlocele trebuincioase. Scrisorile, ce i-le adresa, erau totdeauna pline de sfaturi părintesci și de călduroasă simpatia femeiască pentru stăruințele sale. „Decă m'ai pute vedea“, scrisese ea odată, „cum sărutu portretul t'eu, numindu-te cu lacrimi în ochi fiul meu iubit, ai înțeleg, cătu m' costă de a purta față cu tine câte odată unu limbăgiu serios și de ați cauza durere..... Fi diligent, fi înainte de tute modest și umilit și decă simți că ești superioru altora, asemănă lucrările tale cu natura și cu idealul t'eu și astfel prin depărtarea ce-o vei afla-întră t'eu vei întră natură și idealul t'eu și fi scutit de trufia și îngâmfare“.

Încă multu ani după morțea mamei sale își aducea aminte Scheffer de sfaturile ei și le întâria fiilor și nepoților s'ei.

*) Ary Scheffer, pictor francez, născut la 1795 în Dordrecht. Unul din corifeii școlii de pictură romantică.

Michelet, istoricul francez, redică mamei sale cel mai frumos monument în introducerea operi despre „preoți, femei și familii“. Elu dice acolo: „Pe când scriam aceste, mă gândiam la o femeie, care cu mintea ei severă și serioasă m'ar fi sprijinit de siguru în aceste lupte. Eram încă unu copil, când o perui înainte cu treizeci de ani, cu tute astea amintirea ei mă însoțese pretutind și în totdeuna. Ea a suferit împreună cu mine, pe câtu timp am fost serac, și m'ai trăit când mi-a mersu mai bine. În tinerețe am supărat-o și acum nu-o pot mângăia. Nu știu nici unde se află mormentul ei, căci atunci eram prea serac de a-i cumpăra unu! Sēmțesc adencă că sunt fiul ei. Necurmat regăsesc în gândirile și vorbele mele — ne mai vorbindu de trăsuri mele și de atitudinea mea — pe mama mea. Sângelui mamei mele am să mulțumesc simpatia ce-o sēmțu pentru veacurile trecute și amintirea cu recunoștință de totu morții. Cum ași fi putut, eu însumi îmbetrându, să-i răplătesc totu ce a făcutu pentru mine! Numai unu lucru puteam să fac, pentru care mi-ar fi mulțamit: acestu scriere în favorea femeilor și a mamelor“.

(Va urma).

Anecdote școlastice.

Profesorul: „Nu tăgădui, George, că tu ai spartu gémul dela clasă; fața te tradă singur, că ești palid.“

Școlarul: „Ah, domnule profesor, colorea albă este colorea inocenței.“

*

Mama: „Veți, Mitică, în săptămâna trecută ai făcutu mamei tale multă bucurie, cându te-ai pusu d' profesor în locul celu dinteu în clasă; și astă-zi, după cum m'ai spusu Toma, eră te-a datu înapoi!“

Fiul: „Apoi, dragă mamă, și alte mame doresc să aibă câte-odată bucurie!“

*

Unu studentu, care era foarte desu vizitat de creditorii s'ei, scrisese pe ușa locuinței sale: „Vărsat negru.“

Din acea oră nici unu pantofaru, nici unu croitoru s'au birtășu nu mai cuteza să intre în camera lui.

*

Profesorul: „Omul are două mâni; spune-mi, Nicolae, pentru-ce?“

Școlarul: Pentru că cu una să dea cu alta să ia.

*

Profesorul: Spune-mi, Vasile, cum se chiamă acestă literă?

Școlarul: „După vedere o cunosc de mult, der numele i l'am uitat!“

*

„Cătu de frigū trebuie să fiă la polul nordic?“ întrebă unu profesor pe unu școlaru, pe cându avea lecțiune de geografie.

„Așa de frigū“, răspuse școlarul, „încatu numai cându gândesc la acesta, imi îngheață răspunsul pe limbă!“

*

Unu profesor de religiune spusese odată școlarilor s'ei: „Cine este brav și face bine, acela merge în rai.“ — „Spune-mi tu, George, ce se va întâmpla cu acela, care va face rău?“

Școlarul, fiu de avocat, răspuse: „Pe acela l'ă va apăra tata!“

(După „Școala Română“.)

MULTE SI DE TOATE.

Istoricul calescel.

Când își dă sēmă omul de perfecțiunea cea mare și avantajul în comunicațiunea ușoră și comodă, ce ni-lu oferă astă-zi calescele cu arcuși (hințuri), ar cugeta, că sunt o invențiune

oie știe cătu de vechi. Decă însă aflăm, că ele își au începutul abia de prin seculu al XV-lea și încă intru formă de totu primitivă și simplă, atunc nu putem decât să admirăm progresul ce l'a făcutu omenirea cu dēsele.

Istoria ne șervește cu unele date în acestă privință și ne arată fazele, prin cari au trecut calescele până când au ajuns la starea lor de astă-zi. Așa despre prima calescă se face amintire, că ar fi folosită regina Spaniei Isabela când a intrat în Paris la a. 1405. Mai târziu cu câțiva ani, adecă la a. 1457 Ladislau V regele Ungariei trimise ca daru reginei Francei de asemenea o calescă grandioasă, de care densa s'a mirat foarte tare. Articulul acesta de lux însă nu fu imitat de nimeni dintre nobili, ba încă fu luat în batjocură.

Pe timpul lui Francisc I în Paris erau numai două calesce, dintre acestea una era a regelui, er cealaltă a unei amice a lui. Mai târziu Renē de Laval pentru grăsimia lui extraordinară a obținut permisiunea de a se folosi de calescă, de asemenea fură împărțite de acestu favor și câteva dame de curte.

Carol al IX-lea însă voindu să oprască luxul, interdisese folosirea calescelor și chiar sub Henric al III-lea nu era permisă magnaților să apară în curtea regală altfel, decât călări și acesta se referă chiar și la femei.

Henric IV n'a avut decât o singură calescă atât pentru sine, câtu și pentru soția sa, așa încatu cu o ocaziune scrisese amicului s'eu Sully, că în cutare și nu-lu poate cerceta fiindu-i calescă ocupată prin soția sa. Calescă, pe care acestu rege fu ucis, n'a fost altceva, decât o cerime susținută de 4 rude de lemn așezate pe cele două osii.

Mai târziu încep să se spori numărul lor, căci sub guvernarea Mariei de Medicis se îngădui principilor și funcționarilor mai înalți a intra în calescă în curtea, Louvrei așa încatu în anul 1658 numărul lor ajunsese deja la 300.

În Anglia s'a văditu cea dintăiu calescă la a. 1564, pe care o folosea Wilhelm Boonen, unu servitor al reginei. Asemenea fu iertat și câtorva dame dela curte ce se se folosesc de acestă calescă, ceea ce prin folosirea senzațiune. După 30 de ani intrată se mări numărul calescelor în Anglia, încatu o ordinațiune mai înaltă află cu cale a micșora numărul acelor, însă acestă dispozițiune ținu puțin timp.

Ce privește desvoltarea și perfecționarea lor treptată este de observat, că numai mai târziu fu aplicat coșul calesceli pe lanțuri (părghii) și în fine pe arcuși elastice din ce în ce mai perfecte. Partea superioară fu lăsată desoperită s'eu cel mult i-s'a lăsată desupra cerimea, er pe de latură fu provădită cu perdele. Cu încetul însă a ajuns în susu acoperișul de astă-zi, care se poate ridica și sloboși după trebuință până când mai în urmă s'au introdus calesce de totu închise. Ușile, ce-i drept, la început erau deschise, der mai târziu și acestea s'au provădit la început cu perdele er mai târziu cu ferestri de sticlă. Acestă metodă se vede a se fi strecurat în Franca din Italia, unde pentru prima oră a folosit o atare calescă Basompierre, pe timpul lui Ludovic al XIII-lea.

Cu tute acestea avantajii, în privința comodității, calescele acestea erau cu multu înderțelul celor moderne. Erau solidu construite, der și extraordinar de scumpe, mai alesu pentru auriturile cele multe, picobite și sculptururile cu cari erau împodobite. Pe lângă acesta omul călătorind cu ele mai cu sēmă pe drumuri rele și gronțurose era foarte adeseori espus neplăcerii de a căpeta omul junghiuși și dureri.

Ecă der pe scurtu istoricul și desvoltarea treptată a calescelor noastre de adă.

(După Cesar Cantu.)

S. Z.

Impărații Americiei.

Dela Columb, descoperitorul Americiei, numai șapte împărați a avut America, cari cu toții au domnit în vechiul nostru, der până la unul toți au avut sorte tragice. Trei dintre ei au fost Negri. Cel dintâiu s'a chemat Dessalines, care a fost adus în America din Africa ca sclav; la an. 1804 a fost încoronat ca împărat sub numele de Iacob I der la 1806 în 17 Octombrie a fost ucis în urma unei revolte. A urmat Christof sub numele de Henric 1, care a domnit 9 ani, der la an. 1820 de desperare s'a sinucis prin glonț, ca să nu ajungă în mâinile inamicilor săi, și în fine Souloque, care la an. 1849 s'a făcut împărat sub numele de Faust I și a domnit 10 ani, der pentru crădile lui a fost gonit din America în Jamaica. Pe tronul din Mexico au ședut doi împărați: Augustin I-iu și nefericitul Maximilian, fratele Maiestății Sale împăratului Francisc Iosif I. Amândoi au fost executați pe șafod. Alți 6-lea împărat Dom Pedro I, care a domnit în Brasilia, în urma unei revoluții a abdicat la tron și s'a retras în Portugalia. Alți 7-lea împărat, Dom Pedro II, scim că era în urma unei revoluții în Brasilia a abdicat la tron.

Aerul respirat.

Un profesor parisan, Brown-Se'guard, spune, că aerul respirat odată, este un adevărat venin, care are o influență nespuse de stricăcioasă mai ales asupra organelor respirative. De aici vine, că în odăile neaerisite este așa de rău a ședea mult timp. Esența veninului aerului respirat provine din părțile interne ale omului și totu cu acesta stă în legătură și turberculosa (oftica). Teranii noștri români, (caci vora sunt totu la câmp) stau întraga iernă cu ferestrele și ușile închise, pe cari nu le-ar deschide pentru o întreagă lume. De-aici provine, că ierna mai ales fețele țeranilor noștri sunt palide și sfirșite. De dorit ar fi, ca să se obișnuască odată și țeranul nostru a-și aerisa casa peste iernă în folosul sănătății lui și a copiilor săi.

Sicriu scump.

Dr. Hiller, un medic milionar din America, a căruia femeie încă profesa arta medicală, a luat măsură, ca după moarte corpul să nu-i fi espus stricăciunii. Și-a pregătit un fel de sicriu din lemn spaniol numit Mahago, căptușit cu aramă, cu capace din lemn de viță de via. Un sicriu a costat 700,000 fl.

Viță lungă.

A murit de curând în America o femeie numită Elisabeta Potter, în vârstă de 136 de ani. Urmașii ei sunt în număr de 4439 de persoane și ultimul ei copil a murit anul trecut în vârstă de 95 de ani.

Mănu	Căendarul săptămânii	
	are 31 zile.	Pretariu
1890	1 Iuniu Gradiana	4. 7. 48
Piele septem.	2 Esamenu	4. 7. 49
	3 Clotildis	4. 6. 50
	4 Quirinus	4. 5. 51
	5 (f) Dina Dom.	4. 4. 52
	6 Norbert	4. 4. 53
	7 Lucretia	4. 3. 54
	20 (f) St. Basali	
	21 (f) Const. și Elen'a	
	22 Cuv. Vasiliscu	
	23 Par. Mihailu	
	24 Par. Simeonu	
	25 (f) Aharea c. I. B.	
	26 S. Apostol Carp	

Sicrii comerciale.

B. Pesta, 24 Maiu. Negocul de produse a fost ceva mai viu în săptămâna trecută, de asemenea negocul în manu-facturi. Numărul ceva mai restrins, procentele pentru efecte prima calitate 3%.

Timpul a fost mai mult senin și uscat. Temperatura a fost caldă. Sămănturilor le merge bine.

Bucatele. In piețele esterne a fost săptămâna trecută tendință fermă; în New-York și Chicago, în urma rapoartelor nefavorabile asupra sămănturilor au încheiat mai susu ca săptămâna trecută. In Anglia și Franța prețurile s'au menținut. In Germania scăduse șecara cu 1 1/2 mărei, pe urmă s'a ridicat érá.

Păstioșe. Cereri puține, mai ales pentru trebuințe interne, tendință liniștită. Notéză fasolea albă 6.25, 7 fl., linte 9 fl., mazerea 8.50, 9.50 fl. fără câutare, hrișca 5.50, 5.75 fl., macă 22, 24 florin.

Coloniale. Preste săptămână negocul nefsemnat. Zaharul a avut tre-cere slabă. Notéză rafinată 32.75, 33.25 fl., tăiat 34.50, 34.25 fl., o sută kilogr. — In cafea tégú bunú. Ceylon 205, 193 fl., Portorico 190, 184 fl., Mocca 194, 186 fl.

Victuale. Ou: Mișcare îndestulitoare. Deși au intrat cantitate mai mare, prețurile n'au suferit, încheiând cu 53 1/2—54 la 1 fl. — **Galite:** Presentându-se multe prețurile au scădut. Notéză gâsca grasă 3.20, 4.20, slabe 2.20, 2.60, rațe grase 1.60, 1.80, siabe 1.10, 1.20, pui 60, 90 cr. — **părechea.** Untú 80, 85 fl. **Cartofi galbini** 2.20, 2.30, **cépa** 12 fl., usturoiu 24—25 fl. m. metr.

Unsóra de porc de oraș a încheiat 52.50, 53 fl. cu butoiu, fără 51.50, 52 fl.

Slămina de masă 46, 46.25 fl., afumată 51—52 fl.

Lána nouă a început se între, cantitățile mari însă voru intra în Iunie. Până acum nu s'a făcut nici o încheiere.

Pei. Fără cumpărători notéză:— vaci 52—60 fl., boi 60—65 fl., pitlingi 70—80 fl., Kneip 95—110 fl. suta de kilogr. Pei de cal s'au vëndut 5—6000 bucăți, după calitate 8—10.50 părechea; pentru străinătate s'au vëndut 8—10 vagóne pei de vițel cu 160—170 fl.

Pei lucrate nu s'au căutat din cauza sərbătorilor.

Starea sămănturilor din străinătate.

Rapórt pe luna Maiu: In Anglia sămănturile de toamnă au eșit forte bine, de cu primăveră s'au desvoltat bine, și în parte mare sunt escelente. Au colóre bună, verde și primită o recoltă de mijloc bună. — In Danemarca se desvoltă forte bine atât sămănturile de toamnă, cât și cele de primăveră. — In Ost-India grăul promete recoltă mai slabă. — In Germania mai ales în Prusia cu puține excepții stare bună. — In Italia starea sămănturilor îndestulitoare. — In Turcia au suferit din lipsa de ploi. In Asia mică au fost mulțumitoare. — In România, cu forte puține excepții, starea sămănturilor este escelentă. — In Rusia prospectele de recoltă sunt mai bine ca'n anul trecut, der mai mic ca la 1888 și 1887. — In Statele unite grăul este cu 15% mai nefavorabil, decât în anul trecut. Celelalte cereale sunt mai bine desvoltate.

In Ungaria, în genere, starea sămănturilor mulțumitoare, în Transilvania, cu deosebire, starea lor este escelentă, pe unele locuri, prea desvoltată. Póme puține. Mere, cireșe, vișine, caise, prune și pere se mai vënd prin unele ținuturi, der nuc forte puține. — Pe la Teiuș gheața a nimicit tóte sămănturile de câmp. De asemenea a stricat gheața, și comitatul Bistrița-Năsăud.

In jurul Albei-Iulie se simte mare lipsă de ploi, din a cărora lipsă sămănturile, mai ales însă ocurodul.

Tégú de rimători din Steinbruch. La 26 Maiu n. starea rimătorilor a fost de 168.237 capete, la 27 Maiu au intrat 828 capete și au eșit 833 rămânând la 27 Maiu un număr de 168.232 capete. — Se notéză: marfa un-gurésca veche, grea dela 41 cr. până la 43 cr. marfa un-gurésca tineră grea dela 44 1/2 cr. până la 45 cr., de mijloc dela 45 1/2 cr. până la 46 cr. — ușor dela 46 cr. până la 47 cr. — Marfa țărănescă grea dela 44 1/2 până la 45 1/2 cr. — de mijloc dela 46 cr. până la 47 cr. ușor dela 45 cr. până la 46 cr. — Marfa de România de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dtó țepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia dela — cr. până la — cr. Marfa sərbescă grea dela 44—45 cr. transito, mijlocia grea dela 46—47 cr. transito-șuoră dela 43—45 cr. Porc îngrășat de un an dela — cr. până la — cr., îngrășat cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășat cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit cu gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Maiu 1890.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	8.65	8.70
Grâu dela Tisa	80	8.60	8.65
Grâu de Pesta	80	8.65	8.70
Grâu de Alba-regala	80	8.65	8.70
Grâu de Bácska	—	—	—
Grâu ung. de nord	—	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	Nutreț	40—42	7.—	7.35
Orz	de vinar	60—62	6.50	6.80
Orz	de bere	62.64	7.—	7.60
Orz	de bere	64.66	8.25	—
Ovés	—	39.41	7.90	8.45
Cucuruz	bănăț.	75	5.10	5.15
Cucuruz	alt soi	78	5.—	5.05
Cucuruz	—	—	—	—
Hrișcă	—	—	5.50	5.75

Produse div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă un-gur.	50.—	52.—
—	francesă	—	—
—	roșă	23.—	32.—
Oleu de rap.	rafinat dublu	44.50	45.—
Oleu de in	—	5.25	5.50
Uns. de porc	dela Pesta	52.—	52.50
Slănină	dela țera svântată	43.—	43.50
—	afumată	50.—	50.—
Său	—	35.—	36.—
Prune	din Bosnia în buț din Serbia în sac slavon nou	—	—
Lictar	bănățenesc din Ungaria	—	—
Nuc	unguresc sərbesc	—	—
Gogoși	brută	—	—
Miere	galbină strecurată de Rosenau	124.	125.
Ceară	brută	12.25	12.75
Spirt	Drojdiu de spirt	14.75	15.25

Bursa din București din 28 Maiu

Valori	%	SECUND
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	102.—
Renta română amortisabilă	5 1/2	98.—
dtto	4 1/2	85. 3/4
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	101. 1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	5 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresc	5 1/2	92.—
idem idem din 1884	5 1/2	—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	7 1/2	104 3/4
Credit fonciar rural	5 1/2	98 1/4
idem idem	7 1/2	104.—
Credit Fonc. Urb. din Bucuresc	6 1/2	102. 1/2
idem idem	5 1/2	94. 1/2
idem idem	5 1/2	80. 3/4
Credit Fonc. Urban din Iaș.	10 fr.	265.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 v. n.	—	—
Banca Națion. ult. div. 82.15	500	—
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	383.—
Naționala de asig. ult. div. 20 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei div.	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 101. aur	200	—
Națion. de Asig. ult. div. 128.35	—	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
Agio în Bursa	—	0.15
Rubla de hârtie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	6—	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	7 1/2	—

Cursul pieței Brașov

	din 31 Maiu st. n. 1890.	9.25	Vând.	9.28
Banote românesce	—	—	—	—
Argint românesc	—	9.20	—	9.24
Napoleon-d'ori	—	9.30	—	9.33
Lire turcesc	—	10.57	—	10.62
Imperiali	—	4.55	—	4.60
Galbini	—	5.45	—	5.50

(„Anker“) societate de asigurare pe via și rente în Viena. Societăți de asigurare de prima ordine, cari străbat în străinătate, sunt doveșile de încredere ale unui stat și măsura gradelor ale puterii de atracțiune. Astfel este „Anker“ oglinda desvoltării de stat în Austro-Ungaria, care acum se bucură de simpatia din tóte părțile, ce această încredere se resfrânge asupra celor mai demni reprezentanți ai ei. O societate de asigurare este cea mai potrivită solie dela un popor și altul și modul de primire al acesteia arată cel mai bine relațiunile interne cu străinătatea, pentru aceea Austro-Ungaria se pòte cu deosebire bucura din înălțimea tégului despre biruințele victoriosului ei emisar. Și în străinătate ori unde apare „Anker“ este primită cu brațe deschise, ea ignoréză șgomotósele reclame, și încheie pe tăcute marile afaceri și nu impedează cercurile concurenței, cari din partea lor întâmpină cu deosebită stimă societatea vieneză de primului rang. „Anker“ se pòte lăuda nu numai cu nimerita alegere a organelor sale der și în general, de órece până acum ori-ce mișcare financiară i-a fost spre folos, astfel că direcțiunea de față întrece tóte așteptările și obține dela afacerile, ce cresc puternic, cele mai mari escelente, și cu deosebire a putut înmări reser-vele de câștig în măsură atât de mare. Norocul, ce s'a așteptat dela o des-țoinică conducere de afaceri s'a arătat în anul din urmă în modul cel mai mar-cant; creșterea afacerilor a fost mai în-semnată ca ori și când. Impărțirea averei de asociațiune a produs o rentabilitate a depunerilor de 6 până 7 procente dobândă și dobândă dela dobândă; la asigurările pe via cu rezultatul minimal garantat, s'a obținut la partici-parea câștigului o dividendă de 255 procente dela suma asigurată, astfel că se vin pentru 1000 fl. capitalu asigurat, 1255 fl., de vreme ce asupra asigur-ilor pentru casă de mórte cu parti-cipare la câștig dividendă a fost de 25 procente la premia anuală. Cu de-osebire merită a fi accentuat, după cum scrie „Union“, diarul austriac pentru asigurări, că dintre numărósele societăți de asigurare din năuntru și din afară, nu a avut nici pe aproape astfel de rezultate favorabile, ca „Anker“, așa la asigurările pe via și casă de mórte, precum cu deosebire la asigurările pe drestrea copiilor. De órece rezultatele mereu favorabile promovéză lățirea asi-gurării pe via cu deosebire pe drestrea copiilor, de aceea este de recomandat în modul cel mai călduros atât din punct de vedere al preingrijirii, cât și al avantajului pecuniar. Informa-țiuni referitoare și primiri de oferte la subsemnatul cu ocasiunea călătorie. sale, precum și la agentura principală ce se află la d-nii Thomas, Scheeser & Galz în loc. — Karl Ludwig inspector.

Pentru stomach stricat, indigestiune și pentru tóte acele nenumărate bóle, cari provin din cauza turbării organelor de nutrire, se probéză ca un medicament escelent „Balsamul de Viță al lui Dr. Rosa“ din farmacia lui B. Fragner în Praga; acesta este de căpătăt aproape în tóte farmaciele mai mari.

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cele mai bune **Materii (stofe) de Brünn** liferéză cu prețurile originale **Fabrica de postavuri fine Siegel-Imhof** in Brünn.

Pentru un rând de haine bărbătesc de primăveră seu véré este de ajuns un cupon în lungime de 3'10 mtr., cari faci 4 coți de Viena. Un cupon din **lână veritabilă** costă

- fl. 4.80 calitatea obicnuită.
- fl. 7.75 calitatea fină.
- fl. 10.50 calitatea cea mai fină.
- fl. 12.40 calitatea suprafină.

Mai departe sunt de căpătăt în cea mai mare alegere Kammgarne țesute cu fricele de mătase, stofe pentru pardesiuri, păsă (Loden) pentru vinători și turisti, peruvian și toscing pentru haine de salo-nă, postavuri pentru uniforme de ample-iași, stofe de spălat din ață pentru bărbăți și copii, stofe veritabile de pichet pentru giletci, etc. etc.

Pentru marfa bună, liferăția esactă și întecmai după mostre se garantéză.

Mostre gratis și franco.
268,40-27

Mare Expozițiune de AGRICULTURA și SILVICULTURA Viena

14 Mai până 15 Octomvrie
10 ore dimineața până 10 ore seara.

de ARTE și
INDUSTRIĂ

Fontaine lumineuse
Parc și Rotundă.
Sera luminată electrică.

Rotundă

Prețului intrării 40 cr. — Dumineca și în zile de sărbători 30 cr. — Bilete pentru copii 20 cr.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65
p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual). versendet roben-
und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. und K. Hofliefer.),
Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Premiat la toate expozițiunile cu medalii de argint.

LUSTRULŪ CELŪ MAI MARE!

NEGRU CELŪ MAI INCHISŪ!

Să produce întrebunțându veritabil și cu renume cunoscutul
INDIGO-OEHLACK WICHSE
care garantează conservarea pelei, din fabrica c. r. priv. a lui

IOHANN PARGER

Viena I, Schulerstrasse Nr. 7.

Mai departe se află acolo escelentul:

LONDONER STIEFELLACK

(Lac pentru cisme)

care nu strică pelea și se poate spăla jos cu apă caldă, în sticlute
de cinci mărimi. Cea mai bună

ALIFIA PENTRU CONSERVATŪ PELEA

(Leder-Conservirungs-Salbe)

în cutiōre de lemn și de tinichea. Celū mai bunū lacū pentru pelea
și hamuri, lacū pentru auritū, pentru apretarea de pelea, lacū pentru
podini de calitate cea mai bună.

331,12—2

Premiat la toate expozițiunile cu medalii de argint.

Atelierŭ românŭ de pictură bisericescă.

320,3—3

ANUNȚŪ.

În atelierul românŭ de pictură bisericescă alŭ lui

IOANŪ BACIU

preotŭ românŭ gr. c. în Sajó-Solymos (posta ult: Nagy-Sajó, în Transilvania.)

ÎNFIINȚATŪ ÎN ANULŪ 1880.

se lucrăză stichare, feliurite vestminte bisericesci, prapori
și icōne bisericesci, flamuri scolare, candelabre, sfesnice de
lemnŭ poleite cu aurŭ, tablouri istorice, portrete colorate
pe pânză, tabernacle, cruci și iconostase, precum și ori-ce
lucruri tinetōre de arta picturii bisericesci, auritŭ și sculptură.

Cu cele mai moderate prețuri.

Dintre multe scrisori de recunoștință, prin cari se atestă esactitatea și efi-
nătatea lucrurilor efectuate în acestŭ atelierŭ, din lipsa de spațiu reproducŭ numai
pe cele următoare:

M. On. D-nŭ Ioanŭ Baciu, preotŭ
românŭ în Șoimuș.

Reînnoirea a două cruci dela biserica
nostră, cum și mai târziu Restignirea,
lucrate de M. O. D-Vōstră ne-au satis-
făcutŭ pe deplinŭ. Aceste lucruri dove-
descŭ, că sunteți pe deplinŭ stăpânŭ
peste arta picturii și auritŭrei Pofindŭ
Vē succese totŭ mai strălucite, suntemŭ
cu deosebită stimă:

Ragla, 1 Septemvrie 1888.

Eliă Posmusanŭ, Ionŭ Mărginēnŭ,
preotŭ. curatorŭ.

Recunoștință.

Subscria reprezentanță bisericescă
a Ardanului își exprimă cea mai mare
mulțămire și îndestulare pentru facerea
unui iconostasŭ acordatŭ cu Domnului
preotŭ Ioanŭ Baciu, din Șoimuș, care
iconostasŭ a fostŭ executatŭ cu totă arta
și esactitatea pe lângă unŭ prețŭ de totŭ
moderatŭ.

Ardanŭ, 16 Noemvrie 1888.

Andreiŭ Palimethi, Filipŭ Ursa,
preotŭ gr. cat. prim-curatorŭ.

M. On. D-nŭ Ioanŭ Baciu, preotŭ
gr. cat. în Șoimuș.

Tabernaclulŭ concrețutŭ M. On.
Domniei Tale spre a-lŭ orna după ce-
rință, nu numai că e corēspondentŭ, dēr
a surprinsŭ pe toți locuitorii din comună.
Arta escelentă, ce o posezi în pictură și
auritură, mă îndemnă ca în numele co-
munei să-ți exprimŭ mulțămire, oftându-ți
mai departe succese câtŭ se pōte de
strălucite.

Budacu-românŭ, 7 Maiu 1889.

Ioanŭ Dumbravă,
preotŭ gr. cat.

Zeugniss, womit von Seite des
Gefertigten constatirt wird, dass der Herr
Pfarrer J. Baciu von S. — Solymos mir 12
Stück Kreuze Unstandlos und zur Zufrie-
denheit vergoldet hat.

Sz.-Regen, am 4. November 1890.

Johann Keinzel,
Spenglermeister.

Atelierŭ românŭ de pictură bisericescă.

Nru. 5987—1890.

334,1—1

Sz. 12,444—1889.

328,1

PUBLICAȚIUNE

Îvindu-se furturi la plantațiunile cul-
tivate, sēvērșite de omeni, cari și-au fă-
cutŭ o profesiune din acēsta, magistratulŭ
orășenescŭ se vede nevoitŭ a atrage a-
tențiunea publicului, ca să nu cumpere
astfelŭ de plante fără a li-se presenta o
legitimațiune din partea oficiului fores-
tierŭ. În casŭ contrariŭ se va aplica legea
cu totă strictețea și în contra cumpărăto-
rului.

Brașovŭ, 10 Maiu 1890.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Meghivó.

A Tömös esatornán lévő vizművek
által érdekelt felek értesitetnek, hogy
abból a Ternpatakba való kiömlésnél a
tárgyalás június hó 2-án reggel 8 orakor
kezdetik meg.

Brassó. 1890 majus 30-án.

Tompa Sándor,
főjegyző.

Numere singuratice din „Ga-
zeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potŭ cum-
pēra în tutungeria I. Gross, și în li-
brăria Nicolae Ciureu.

Ajutorŭ grabnicŭ și sigurŭ

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHŪ ȘI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijlocul celŭ mai bunŭ și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea su-
curilorŭ precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirŭ bune este deja
pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestŭ balsamŭ preparatŭ cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă-
măduitoare se dovedesce ca fōrte folositorŭ în contra tuturorŭ greutăților de mistuire
cărcei de stomachŭ, lipsa de apētītŭ, rigăelei, congestiunilorŭ, haemorhoidelorŭ etc. etc.
În urma eficacității sale a devenitŭ acestŭ balsamŭ acum unŭ sigurŭ și doveditŭ
medicamentŭ de casă popularŭ.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispozițiã!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, faciŭ pe fiecare atentŭ, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's
Lebens-Balsam, care singurŭ numai de mine este preparatŭ după receta originală, este
învelită în hărtiă grosă albastră, care pōrtă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Le-
bens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—34 în
limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntŭ provēdute cu alăturata
marcă a fabricii luată sub scutulŭ legalŭ.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilŭ se pōte procura numai în
Depositulŭ principalŭ alŭ producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tōte farmaciile din Brașovŭ, precum și tōte farmaciile mai mari din mo-
narchia Austro-ungară au deposite din acestŭ balsamŭ de viață.

Totŭ de acolo se pōte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unŭ medicamentŭ sigurŭ și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutŭ
în contra tuturorŭ inflamațiunilorŭ, rănilorŭ și umflăturilorŭ.

Acēsta se întrebunțēză cu succesŭ sigurŭ la inflamațiuni. la stagnațiunea lap-
telui și întărirea țitelorŭ cu ocaziunea întercării copilului, la abscese, ulcere, pustule
cu puroiu, carbuncule, coapturi la unghie, la panariții (ulcerațiuni la degete, la întă-
rituri, umflături, tumōrea glandulelorŭ limfatice, lipome etc. — Tōte inflamațiunile,
umflături, întărituri se vindecă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ; la casurŭ însă, unde s'a
formatŭ deja puroiu absorbē bubă și o vindecă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ fără dureri.

În cutiōre a 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚI!

De ôrce alifia de casă universală de Praga se imităză
fōrte desŭ, faciŭ pe fiecare atentŭ, ca singurŭ numai la mine
se preparēză după receta originală. Acēsta este numai
atunci veritabilă, decă cutiōrele din metalŭ galbinŭ, în cari
se pune, suntŭ înfășurate în hărtiă roșie pe care s'află tipărită în 9 limbi esplaci-
unea cum se întrebunțēze. împachetate și în cartōne vinete — cari suntŭ provē-
dute cu marca fabricii de mai susŭ.

Balsamŭ pentru auđŭ.

(Gehör-Balsam)

Celŭ mai probatŭ și prin multe încercări celŭ mai tēmeinicŭ medicamentŭ
pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdutŭ. 1 Flacon 1 fl.
324,26—2

SALON STEREOSCOPIC

Piață, Tērgulŭ flosului No. 25.

III-a seriã a expozițiunii dela Parisŭ din anulŭ 1889

durēză dela 31 Maiu până la 2 Iunie st. n.

Este deschisŭ în fiecare zi dela 5 ore d. a. până la 10 ore
seara.—Prețulŭ de intrare 20 cr.

333,7—5

Cu distinsă stimă

F. HERB.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerățiunii se
binevoiască a scrie pe couponul mandatului postalŭ și numerii de
pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai
avemŭ din anii trecuți numeri pentru complectarea colecțiunilorŭ
„Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potŭ
adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“